

“En Venezuela hai intereses xeopolíticos exteriores máis decisivos que posibles negociacións de Maduro coa oposición”

Description

O venezolano Roberto Mansilla é un dos principais analistas do Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional (Igadi) sobre Sudamérica en xeral e Venezuela en particular. Tras a autoproclamación de Juan Guaidó como presidente interino e ante os movementos dos Estados Unidos para derrocar a Nicolás Maduro, Mansilla observa no seu país de orixe un "xogo de intereses xeopolíticos" máis relevante que o propio enfrontamento político entre chavistas e opositores. Un tirapuxa nun país clave na xeoestratexia polo seus abondosos recursos onde Rusia e China tamén contan con "intereses", pero onde a Administración Trump está a "desequilibrar" a correlación de forzas.

O venezolano Roberto Mansilla é un dos principais analistas do Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional (Igadi) sobre Sudamérica en xeral e Venezuela en particular. Tras a autoproclamación de Juan Guaidó como presidente interino e ante os movementos dos Estados Unidos para derrocar a Nicolás Maduro, Mansilla observa no seu país de orixe un "xogo de intereses xeopolíticos" máis relevante que o propio enfrontamento político entre chavistas e opositores. Un tirapuxa nun país clave na xeoestratexia polo seus abondosos recursos onde Rusia e China tamén contan con "intereses", pero onde a Administración Trump está a "desequilibrar" a correlación de forzas.

Como definiría a actual situación de Venezuela?

Evitaría as definicións simplistas. Para algúns pode ser un golpe de Estado, pero hai que ver o contexto da crise. Pode ser controvertida a interpretación que o presidente da Asemblea Nacional, Juan Guaidó, fai do artigo 233 da Constitución Nacional. Pero tamén hai unha situación de controvertida lexitimidade presidencial para Nicolás Maduro a respecto da Constitución bolivariana de 1999, polo proceso constituínte que levou adiante para ser reelixido. Hai un problema de lexitimidade presidencial que vén de atrás, pero hai outro asunto máis complexo que evidencia implicacións e intereses exteriores moi grandes: o recoñecemento inmediato de Guaidó por parte dos Estados Unidos, que dá a entender que xa había conversas, negociacións e mesmo un plan definido para esta situación. Non creo que a crise comece coa reelección de Nicolás Maduro nin pola invocación do artigo 233. Hai un fondo de tres anos de pulso político.

En que consiste ese problema de lexitimidade presidencial ao que alude?

Hai dúas cousas evidentes. É factible que Guaidó se teña que atribuír esa potestade porque, constitucionalmente, está facultado. Pero Maduro considera que coa creación da asemblea nacional constituínte e unha eleccións presidenciais en 2018, logra ser reelixido. Pero sen o recoñecemento da maior parte da comunidade internacional. Hai unha crise de lexitimidade bastante evidente nos dous casos.

Un dos observadores desas eleccións presidenciais de 2018 foi o ex-presidente José Luis Rodríguez Zapatero, que tamén actou como mediador durante meses recibindo numerosos ataques por facelo. Como valoraría o seu papel en Venezuela?

Se a súa vontade é achegar posturas e ir a eleccións dende un punto de vista do consenso, sempre será ben recibido. Pero non sabemos exactamente como foi a mediación de Zapatero nin as negociacións en Santo Domingo entre 2017 e 2018, porque rematou en fracaso. Non vou entrar na riada de rumores sobre os seus intereses. Aí abriuse unha oportunidade, pero pola dinámica política de Venezuela non se chegou a un acordo entre o goberno de Maduro e a plataforma opositora que tería que ver coa coa lexitimidade do poder e, moitas veces, ambas partes descoñécense.

Refírese á rapidez no recoñecemento de Guaidó por gobernos internacionais como presidente interino e sinala conversas e negociacións previas a que isto pasase. Esa é a causa?

Creo que xa estaba avisado dende hai moitos meses. Pola mesma tensión política existente engadida á crise humanitaria que existe. Está claro que hai intereses exteriores e que o que vén sucedendo en Venezuela non se decide exactamente en Caracas, senón noutros centros de poder como Washington, Moscova e Beijing. Tamén poderíamos engadir Cuba, pero é bastante evidente o seu silencio; quere dicir que está un pouco fóra desa riada de intereses e de negociacións que moitas veces non coñecemos entre Estados Unidos, Rusia e China. Este é un factor que gravita dunha forma moito máis poderosa no que está sucedendo en Venezuela que os factores internos. A administración Trump é moito máis evidente o seu interese na saída de Maduro e provocar unha transición con Guaidó e un proceso electoral, de aí a súa presión vía UE. Pero, obviamente, Rusia tamén ten os seus intereses, se é que os segue tendo e China os seus. Para os Estados Unidos, ver no seu propio hemisferio como dúas potencias como Rusia e China se posicionan nun país con grandes reservas de petróleo, gas natural e riquezas minerais como Venezuela, é moi importante para os seus intereses.

A cuestión do petróleo está a ser moi aludida nas análises sobre o que pasa. Tamén a un certo retorno aos anos de maiores inxerencias dos Estados Unidos en América Latina...

Isto é un xogo de intereses xeopolíticos. Se os Estados Unidos meten a man en Taiwan, China reacciona. Se Estados Unidos mete as mans en Ucraína, obviamente reacciona Rusia. Rusia e China están tan ben posicionados no caso venezolano afectando aos intereses periféricos dos Estados Unidos, tamén reacciona.. Todo isto móvese a través de intereses xeopolíticos exteriores moito máis decisivos no futuro inmediato que o que realmente sucede en Venezuela dentro de posibles negociación entre o Goberno de Maduro e a oposición. O que gravita realmente na crise venezolana é unha guerra de intereses de Estados Unidos, Rusia e China. E, polo momento, parece que vai máis a favor dos Estados Unidos.

Alude vostede á crise humanitaria que padece Venezuela. Cal cre que sería a saída para esas carencias?

Non hai consenso político e social que sexa completo e definitivo sobre isto. Cando hai unha situación humanitaria a única solución inmediata é a apertura dunha canle humanitaria. O problema é que esa apertura tamén está enfrontando a Maduro coa oposición. Guaidó xa declarou no seu momento que a súa prioridade na transición sería esa apertura, mentres que Maduro rexeitou a entrada dos Estados Unidos e a Unión Europea, aínda que aceptase a de China, que foi efémera. Hai unha carencia de alimentos e medicinas e migracións cara a países veciños e a situación non pode ser de intereses políticos, senón dun consenso xeral que non se está acadando. Tanto a dinámica interna como as influencias externas están deixando de lado a crise humanitaria.

Cal cre que sería a saída máis acaída, do punto de vista democrático, á actual situación?

O lóxico sería chegar a unha negociación de consenso entre os actores, principalmente internacionais, que leve a unhas eleccións presidenciais, porque o anuncio de Maduro de adiantar as eleccións lexislativas tamén reforza o nivel de intransixencia política. Teríase que levar a cabo unha transición política que conduza a unhas eleccións presidenciais cun calendario por consenso. Máis alá das percepcións, dos intereses ou dos desexos de cadaquén, vendo a situación de Maduro, tamén dende o punto de vista económico despois das decisións dos Estados Unidos, suspendendo os activos financeiros e petroleiros e trasladalos a Guaidó hai un desequilibrio evidente. Chamar a unhas eleccións presidenciais baixo unhas garantías mesmo con forte influencia da comunidade internacional sería a única saída dentro desta crise que podería levar a algún tipo de solución. Do contrario, seguirase prolongando a tensión. Pero ten que vir un consenso por parte dos actores implicados, non imposto.

Cales os riscos? Hai moitos olladas postas no exército...

Eu non creo que exista unha guerra civil en Venezuela, tal e como se comentou. Non estamos falando de organismos paramilitares armados que estean constituídos. Eu o que creo é que se non se logra un acordo, pola parte do goberno se as manifestacións son cada vez maiores, a represión vai ser maior. Se Guaidó non consegue solucións efectivas e o tempo xoga na súa contra, a situación tamén se vai complicar para el, porque pode caer no descrédito. Todo dependerá do que queiran facer os Estados Unidos, con posibles intervencións exterior como do Brasil de Colombia e mesmo co aval da Organización de Estados Americanos ou da Unión Europea. Aí xa estaríamos nunhas situación moito máis parecida a Panamá en 1989 ou de Haití en 1994 ou 2004 por mor de golpes militares que, obviamente, complicaría a situación. Maduro sae gañando cada día que resiste e cada día que pasa con esta situación de confrontación e indefinición, Guaidó ten menos marxe. É posible que o punto de creba chegue nos próximos días.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Latin America

ETIQUETAS

Venezuela Roberto Mansilla Blanco Praza Publica

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

International Relations

Date Created

February 5, 2019

Meta Fields

Autoria : 3769

Datapublicacion : 2019-02-02 00:00:00

Subtitulo : Entrevista a Roberto Mansilla Blanco, analista do IGADI en Praza Pública (Galicia)